

Mi a célja ennek a gyűjteménynek? Mi nagyon hiszünk a játék fejlesztő hatásában. Hosszú időt töltenek most együtt a családok, szükség van a minőségi együtt töltött időre, az élményekre.

Ehhez szeretnénk ötleteket nyújtani. Játéokra fel ☺

1. Szólánc

Remek játék, hiszen semmi nem kell hozzá, bárhol és bármikor játszható. Lehet számolni, írni, versenyezni ki hány szót tud visszamondani.

Hogy játszhatjuk?

1. Picikkel: egyszerűen csak szavakat gyűjtünk egymás után
2. Meg kell jegyezni, el kell ismételni a korábban elhangzott szavakat, és utána mondani még egyet
3. Bizonyos főfogalmon belül lévő szavakat gyűjtünk (bútor, állat, időjárás, foglalkozás, stb.)
4. Az előző szó utolsó hangjával kell kezdődnie a következő szónak.
5. Csak bizonyos hanggal kezdődő szavakat lehet mondani.
6. Legnehezebb, amikor az utolsó szótaggal kell kezdődnie a következő szónak

2. Ország város

Felírunk egy papírra főfogalmakat. Ezek a főfogalmak tetszés szerint alakíthatóak, bővíthetőek, szűkíthetőek. A hagyományos játék: ország, város, fiú, lány, híres emberde lehet állat, bútor, étel, ruha stb. is.

Hogy játszhatjuk?

Valaki magában mondja az ABC-t, a másik játékos egy idő után megállítja (stop), ekkor ő hangosan kimondja azt a betűt, ahol éppen tartott. Ezzel kell minél rövidebb idő alatt, vagy meghatározott idő alatt a főfogalmakhoz szavakat gyűjteni.

3. Mondatbővítés

Nagyon vicces játék lehet, csak a képzelet szab határt. Nem kell valós mondatokat fűzni, jókat lehet nevetni rajta.

Hogy játszhatjuk?

1. Mondunk egy 1 szót és azt addig bővítjük felváltva tetszés szerint, ameddig van ötletünk.
2. Előre leírunk kérdéseket, majd húzunk és arra adott választ kell beépíteni a mondatba.

4. Asszociáció

Remekül fejleszti a szókincset, kifejezőkészséget, szókincsaktiválást, képzelőerőt.

Hogy játszhatjuk?

Mondunk egy szót és a játékosoknak fel kell sorolnia azokat a szavakat, amik a hallott szóról eszébe jutnak. pl. fagy: nyár, meleg, hideg, strand, vízpart, stb. Ezután cserélnek.

Lehet versenyezni, kinek hány szó jut eszébe. Esetleg plusz pontért a végén az eredeti szót mondó játékos kiegészítheti, ha még valami eszébe jut.

5. Ellentétpárok gyűjtése

A gyerekek szeretnek felelni, csak azért is mást mondani, mint amit a szülő szeretne. Használjuk ki ezt a jó tulajdonságot ☺

Hogy játszhatjuk?

Én azt mondom jó, Te azt mondod: rossz

Segítségnek példák:

jó - rossz	savanyú - keserű
fekete - fehér	halk - hangos
kellemes - kellemetlen	nagylelkű - önző
hosszú - rövid	sötét - világos
édes - sós	tél - nyár
szorgalmas - lusta	jólelkű - gonosz
sokára - hamar	későn - korán
szoros - laza	gyors - lassú
szomorú-vidám	régi - új
éber - fáradt	ideges - nyugodt
érdes - sima	sekély - mély
jön - megy	sétál - fut
leül - feláll	elindul - megáll
elveszíti - megtalálja	nyitva - zárva
elromlik - megjavul	elalszik - felébred
kicsi - nagy	vizes - száraz
színes - színtelen	csendes - hangos
széles - keskeny	sótlán - sós
sovány - kövér	bő - szűk
puha - kemény	beszél - hallgat
büdös - illatos	elad - megvesz
kedvező - kedvezőtlen	kap - ad
magas - alacsony	hízik - fogy
olcsó - drága	szerény - öntelt

fiú - lány	nehéz - könnyű
hideg - meleg	éjjel - nappal
gyáva - bátor	derűs - borús
idős - fiatal	élő - halott
sír - nevet	veszít - nyer
bezár - kinyit	emlékszik - elfelejt

6. Szinonima gyűjtése

Nagyon szép a magyar nyelv, a mesékkel dalokkal, versekkel tudjuk a gyermekünk szókincsét bővíteni, a beszédét választékossá tenni. Segíthetünk, ha csak egy rövid időnk van - rokon értelmű szavak gyűjtésével is. Nagyon szeretnek a gyerekek versenyezni is, főleg, ha egy matrica, egy puszi, ölelés a jutalom érte.

Hogy játszhatjuk?

Mondok egy szót, gyűjtsenek minél több szinonimát. Jó megbeszélni a felmerülő, de oda nem illő, szavak jelentését is.

- **kutya** - eb, blöki, véreb, kutyus
- **macska** - cica, cirnos, macskusz, cirmi
- **kedves** - aranyos, derűs, galamblelkű
- **malac** - disznó, coca, koca, hízó, röfi
- **humoros** - szellemes, vicces, muris bolondos, jópofa, kacagtató
- **szégyenlős** - szemérmes, gátlásos, félszeg
- **álmos** - pilledt, fáradt, bágadt, aluszékony
- **okos** - eszes, értelmes, jó eszű, művelt
- **ügyetlen** - kétbalkezes, béna, balfék, pancser
- **tisztességtelen** - becsstelen, galád
- **hamis** - ál, megtévesztő, félrevezető
- **bokor** - cserje, bozót, sövény
- **fű** - pázsit, gyep
- **idős** - öreg, agg, aggastyán, koros, vén
- **év** - esztendő
- **hazudik** - megtéveszt, átver, csal
- **régi** - ósdi, ódon, ócska, molyrágta, ősi, avított
- **olcsó** - pénztárcabarát, jutányos, megfizethető
- **jószívű** - önzetlen, nagylelkű, szíves
- **keres** - kutat, kutakodik, kajtat, böngészik
- **eszik** - falatozik, majszol, lakmározik, nassol
- **kirándulás** - túrázás, barangolás, természetjárás
- **ír** - jegyzetel, körmöl, vés, papírra vet
- **lát** - néz, észlel

- **beszél** - mond, közöl, nyilatkozik
- **sétál** - megy, gyalogol, járkál
- **fut** - nyargal, rohan, lohol, sprintel
- **napos** - derült, felhőtlen, ragyogó
- **felhős** - borult, borús, komor
- **hangos** - zajos, lármás, fülsértő
- **halk** - csendes, zajtalan, nesztelen
- **kabát** - dzseki, kabi
- **foci** - labdarúgás, futball
- **madár** - szárnyas, égi vándor
- **könyv** - olvasmány, irodalom, regény
- **bátor** - rátermett, merész, rettenthetetlen
- **merész** - vakmerő, kihívó, bevállalós
- **fáj** - sajog, nyilall, hasogat
- **orvos** - doktor, doki, gyógyító
- **tanár** - oktató, pedagógus
- **irigy** - fukar, önző
- **nyugodt** - békés, higgadt
- **szomorú** - bánatos, rosszkedvű, búskomor, mélabús
- **énekel** - dalol, lalázik, danászik
- **szeret** - imád, kedvel
- **gyerek** - kölyök, lurkó, poronty
- **autó** - kocsis, gépjármű, járgány
- **félénk** - bátortalan, ijedős, nyápic
- **messze** - távol
- **gazdag** - jómódú, pénzes
- **adag** - rész, kvóta, porció
- **ág** - gally, vessző, bot
- **kanapé** - heverő, rekamié, szófa
- **ravasz** - furfangos, leleményes, találékony
- **naplemente** - napnyugta, alkonyat, napszállta
- **vékony** - sovány, gebe
- **mos** - tisztít, sikál, súrol
- **menyasszony** - ara, mátká
- **vonat** - gőzös, vasparipa, sihuhu
- **király** - uralkodó, fenség
- **jó** - király, szuper, zsír, nagyszerű
- **élénk** (színű) - rikító, erőteljes

7. Barkochba

Sokszor jó lenne tudni, hogy mi jár a másik fejében. Hát itt az alkalom! Játsszunk!

Hogy játszhatjuk?

Valaki gondol egy személyre/tárgyra/fogalomra, a többieknek ki kell találniuk kérdések segítségével, hogy vajon mire gondolhatott. Rákérdezni csak akkor szabad, ha már nagyon közel járnak a megfejtéshez. A „gondoló” jó lenne, ha olyan kérdéseket kapna, amivel csak igen-nemmel tud válaszolni.

8. Látom, amit te nem

Gyakran elfordul, hogy valamit meglátunk, amit szeretnénk másnak is megmutatni, de éppen nem jut eszünkbe, hogyan magyarázzuk el. Most játék formájában gyakorolhatjuk és még értékes időt is töltünk a gyermekünkkel.

Hogy játszhatjuk?

1. Ülünk le a szobában vagy a lakás bármely helyiségében, vagy álljunk meg az ablak előtt, kertben. Nézzünk ki egy tárgyat (lehet akár ruha is) vagy az ablakon tekintenek ki és utcáról egy-egy tárgyat – személyt. A gyermeknek ezt (ezeket) meg kell keresnie. Így az egész belátható teret alaposan meg kell figyelni, át kell tekintenie.

Pl.: „Látok egy kutyát.”

„Egy nénit látok esernyővel.”

„Egy motoros rendőrt látok.”

„Egy zöld levélszekrényt látok.”

Ha meggyőződünk arról, hogy a gyermek már biztonsággal, gyorsan válaszol, cseréljünk szerepet.

2. Keressünk egy tárgyat és válasszuk ki egy tulajdonságát. Például a színét, (pl. „barna szék”) és a következőket mondjuk: „Látom, amit te nem látsz ..., az a valami barna színű.” A gyermeknek meg kell neveznie minden barna tárgyat, de mi csak a széknél helyeseljünk. Ezután a gyermek a sor, ő választ tárgyat és hozzá egy tulajdonságot. Most nekünk kell megtalálni a tárgyat az adott tulajdonság alapján. Majd ismét szerepcsere következik. Ügyeljünk arra, hogy pontosan a kigondolt dolgot neveztessek (nevezzük) meg. A hasonlót ne fogadjuk el.

9. Építőkövek válogatása

Ugye, hányszor szeretnénk, ha gyermekünk tudná, mit is értünk az alatt, hogy „rakjál rendet”? Neki mást jelent a rend, mint nekünk. Ezzel a játékkal lehetőségünk van előkészíteni a majdani elvárásainkat.

Hogy játszhatjuk?

Különböző fajta építőköveket, összeilleszthető, szétszedhető játékelemeket egy nagy dobozba gyűjtünk vagy szőnyegre borítjuk. Ezután a gyermekkel együtt „rendet rakunk”. Válogassunk különböző szempontok – színek, formák, nagyság – szerint.

Figyeljünk arra, hogy az építőelemek sokaságában az éppen keresettek közül egy se maradjon ki (vagyis pl. forma szerinti rendezésnél az összes kerek, vagy az összes rövid stb. a dobozába kerüljön).

10. Rejtélyes kincsek

Kit nem ragadtak meg gyerekkorában a különböző kalózos filmek? Hát, most újraélhetjük a kincs vadászatot. Akár nyomozóként is. Fontos azonban, hogy nem törölhetjük le a kincsekről az ujjlenyomatot, tehát nem nyúlhatunk hozzá, csak a szemünkkel nézhetjük!

Hogy játszhatjuk?

Kendő alatt néhány lapos tárgyat helyezünk egymásra, úgy, hogy részben fedik egymást, és egy kicsit kilátszanak a kendő alól. Alkalmasak erre: kulcsok, fésűk, ceruzák, kanalak, tükrök, könyvek, levelezőlapok, zsebkendők stb. Minden bizonnyal támad még más ötletünk is. Minél több tárgyat halmozunk fel, annál nehezebb a gyakorlat. A gyermeknek a tárgyak érintése nélkül fel kell sorolnia, hogy mi minden látható egymás hegyén-hátán.

11. Családi album

Milyen jó néha elővenni a családi albumot és visszakeresni a megsárgult fotókat! Tegyük meg!

Hogy játszhatjuk?

Keresse ki a gyermek saját magát, majd ismerőseinek képét. Próbálja elmesélni, melyik képen fiatalabb, melyiken idősebb. Több személyt ábrázoló fotón ki a legidősebb, ki a legfiatalabb? A külső jegyeket is megbeszélhetjük, hogy vajon miért gondolja ezt.

12. Tabu

Mindenki számára ismerős ez a szó. Hallottuk már életünkben talán nem is egyszer, hogy „Psssst, ez titok! Ez tabu!” Vagyis valamiről nem lehet beszélni. Nyilván nem szerettük ezt, de meg tudtuk állni? Akár igen, akár nem, most edzhetjük magunkat is és a gyermekünket is.

Hogy játszhatjuk?

Van egy fő szavunk, amit körül kell írni. Meghatározunk kulcsszavakat (tabu szavakat), amiket nem lehet kimondani. Pl. **mézeskalács** a fő szavunk amit ki kell találni, a tabu szavak: méz, sütemény, édes, süt, enni, kalács, karácsony. Ha mégis kimondja a “mesélő” ezeket, akkor zálogot ad és a másik jön.

Zálogkiváltáshoz kitalálhatunk olyan szigorú dolgokat, mint : egy puszi, egy ölelés, egy nevetés, egy kívánság. Szeretet- ötleteinknek semmi nem szabhat határt. Bátran veszítsünk! ☺

13. Lottó játék - Memory

Közismert játék a Memory, amely kép-párokból áll. De egyáltalán nem szükséges, hogy rendelkezünk vele otthon, vásárolni meg pláne nem kell. Ha van egy kis kezűgyességünk, rajzolhatunk is (de ha nincs, labdát, fát, virágot, Napot, Holdat, házat akkor is tudunk)

Hogy játszhatjuk?

1. A lottó játékhoz is ugyanolyan kép-párokra van szükség, mint a memoryhoz, csak kisebb gyerekekkel játszunk. 1 képek egyik fele előttünk van egymás mellett, a másik fele pedig a gyermek kezében, vagy előtte az asztalon. Kérdés, hogy mennyi idő alatt találja meg mindegyik képnek a párját és tudja ráhelyezni a kezében/előtte lévő képeket?
2. A gyermektől függ, hogy hány kép-párral játszunk. Egymás mellé teszünk lefordítva a képeket. Felváltva fordítunk fel 2-2 képet. Ha nem találtunk párt, a felfordított képeket jól meg kell jegyezni és visszafordítani. Ebben az esetben a másik játékos következik. Ha valaki párra lel, újra húzhat.

14. Fekete-fehér, igen-nem

A mai napig gyakran hallok felnőtteket is játszani ezzel a játékkal. Valóban megunhatatlan.

Hogy játszhatjuk?

A fekete, a fehér, az igen és a nem szavak kimondása nélkül kezdeményezzünk beszélgetést. A játék 1 percig tart (vagy amíg valamelyik fél ki nem mondja az egyik tiltott szót).

15. Kakukktojás

Játszunk gyakran a gyerekekkel, de vajon tudják-e, hogy miért is mondjuk, hogy kakukktojás? A kakukk más madárfajok fészkébe teszi le a tojásait. Vagyis, nem odavaló. Hát állítsunk össze mi is ilyen kakukktojásokat.

Hogy játszhatjuk?

1. Elmondunk 3-4-5 szót és ki kell választania a gyerekeknek, hogy melyik nem illik oda. Ha megtalálta, indokolja meg a választását
 - pl. kutya, macska, tulipán, kakas → a tulipán, mert az virág/növény
 - nehezítés: szinonimákkal. Pl.: kedves-aranyos-jóságos-bárgyú
2. Játszhatjuk írásos formában is. pl. számok közé becsempészünk egy betűt, vagy fordítva, azonos formák közé egy más formát

16. Találós kérdések

Gyerekkoromban nagyon szerettem a találós kérdéseket. Akkor nyilván nem azért, mert az elmémet akartam csiszolni, de ma már tudom, hogy milyen hasznos „okosodás” szempontjából is.

Hogy játszhatjuk?

Elmondunk a gyermeknek egy találós kérdést. Ezeknek sokszor nehéz a megfogalmazása, ezért mondjuk tagoltan, ha valamelyik szó ismeretlen a gyerek számára, magyarázzuk meg. Ha nem tudja a megfejtést, további információkkal vezessük rá, hogy végül sikerélménye legyen. Találhat ki ő is találós kérdéseket.

- Fúr, farag, de mégsem ács; kopog, mint a kalapács
Fák orvosa, doktora, erdőben az otthona. /harkály/
- Szép fehér vitézek, csontvillás, szakállas, mekegő vitézek, füvet legelésznek.
Kutyaugatásra szétfutnak szegények. /kecskék/
- Lassan vánszorogva mászom, a házamat sose látom. /csiga/
- Púp a hátán, de nem bánja, a sivatagot körbe járja. /teve/
- Szépnek tart felnőtt és gyerek, pedig csúf hernyóból kelek. /pillangó/
- Éjjel- nappal hálót szövök, és azon át föl-le jövök. /pók/
- Szereted vagy nem szereted, ha megeszed, megkönnyezed. /hagyma/
- Zöld istállóban fekete lovak piros szénát esznek. /görögdinnye/
- Éjjel-nappal mindig forog, mégsem szédül el. /Föld/
- Szürke szárnyú nagy madár, szürke lesz a nagy határ, ha ősszel a földre száll. /köd/
- Ismerek két péket, de furcsák, nézzétek! Az egyik nappal süt,
a másik éjjel süt, még sincs kenyerük. /Nap és Hold/
- Istálló a lakása, asztala a jászola, a sörényét meg-megrázza, rányerít a friss
szénára. /ló/
- Két szomszéd lakik egymás mellett, mindenkit látnak, csak egymást nem láthatják.
Ha tükörbe pillantasz, kitalálod. /szem/
- Hagymás és a fejedén van. Lehet szőke, barna, ősz, fekete, vagy vörös. Erősödik,
ahogy nősz. /haj/
- Medve is szereti, ember is megeszi, farkas, róka, nyúl, hozzá sem nyúl. /málna/

- FÜRGE állat, hogy is hívják, ugrál ágról, ágra, mogyorót gyűjt nagy serényen a fa odújában. /mókus/
- FÖLD alatt sötétben ásom éjjel-nappal a lakásom. /vakond/
- PÁLMAfalevelet eszem, mert a nyakam hosszú nekem. /zsiráf/
- Nincs kezem, nincs lábam, csak tenyerem, meg öt ujjam. Tíz testvért akarok, télen igen hasznos vagyok. /kesztyű/
- Egy kis házban öt kis szoba sorakozik szépen, öt kis ember bújik oda melegedni télen. /kesztyű/
- Tegnap volt, holnap lesz. /ma/
- NÉGY ága van egy fának: az egyik kizöldül, a másik gyümölcsöt terem, a harmadik hervadozik, a negyedik szárazon áll. Négy testvér egymást kergeti, de egymást soha el nem érheti. /évszakok/
- Egy apának tizenkét gyermeke, egyik sem hasonlít a másikhöz, tizenkét testvér kergetőzik, de soha nem érik utol egymást. /hónapok/
- Mindenkinek magát szépen megmutatom, de magamat soha nem látom. /tükör/
- Minden télen eljön, zsákot cipel a hátán, örül minden gyermek, nagy szakála láttán. /télapó/
- FÚR-farag, de mégsem ács kopog, mint a kalapács. Fák orvosa, doktora, erdőben az otthona. /harkály/
- TÓ vizében lépeget, békák veszedelme, békát fog, és messze néz, fél lábon merengve. /gólya/
- SZÜRKE színű a bundája, hosszú, vékony farkincája, finom sajt a vacsorája, ravasz macska les reája. /egér/
- ÉJJEL, nappal hálót szövök, és azon át föl-le jövök. /pók/
- ERSZÉNYE van, de nincs pénze, fiát hordja az erszényben. /kenguru/
- NÉGY oszlopos lábán ballag, ráncos bőre szürke, vastag. Lapátfület billegeti, az ormányát meglengeti. /elefánt/
- Nem jár soha más ruhában, csak csíkos pizsamában. /zebra/
- Nincsen hangom, nem beszélek, tiszta vízben vígan élek. /hal/
- KÉT füle van, mégsem hall. /fazék/
- EGÉSZ évben sokat nyílik, de mégsem virágzik. /ajtó/
- DAGASZTANAK, pofozgatnak, szép kerekre kiszaggatnak. Kendő alatt kelesztgetnek, végül szép pirosra sütnek. /kenyér/

- Mindennap felkel láb nélkül. /Nap/
- Lába nincs, mégis sebesen fut. /szél/
- Négy lába van, mégse jár, konyhában, szobában áll. /asztal/

17. Szólások, közmondások

A szólások, közmondások megértésével, használatával nem csak a szép, színes kifejező készségünket fejleszthetjük, hanem a rugalmas gondolkodásunkat is.

Hogy játszhatjuk?

Ki kell találni, hogy mit jelenthet az elmondott szólás, közmondás. Ha szeretnek versenyezni, meg lehet számolni, ki tudja többnek a jelentését.

- Egy fecske nem csinál nyarat. - Egy ember nem elég ahhoz, hogy nagy változás legyen.
- Egy bolond százat csinál. - A bolondos ötlet sok követőre talál.
- Ép testben ép lélek. - Az egészséges életmód a lélekre is jó hatással van.
- A levegőbe beszél. - Valótlanságot állít.
- Kicsi a bors, de erős. - Kicsi ember is lehet erős/tehetséges, v. jelentéktelennek látszó dolog is lehet jelentőségteljes.
- Sok lúd disznót győz. - A gyengébbek is legyőzhetik az erősebbet, ha sokan vannak.
- Sok kicsi sokra megy. - A keveset is meg kell becsülni, mert idővel jelentős mennyiségűvé válik.
- Elveszti a fejét. - Elveszti az önuralmát.
- Fel is út, le is út. - El lehet menni, ne is lássalak.
- Ne szólj szám, nem fáj fejem. - Előbb kell gondolkodni, mint beszélni/csendben kellene maradni.
- Vigyáz rá, mint a szeme világára. - Nagyon vigyáz valamire.
- Okos enged, szamár szenved. - Az okosnak rá kell hagynia a másokra a vitát.
- Zsák a foltját megtalálja. - Az összeillő emberek megtalálják egymást.
- A begyében van valami. - Valami bántja, bosszantja.
- Sok beszédnek sok az alja. - A sok beszéd általában értelmetlen, nem fontos.
- Tisztaság fél egészség. - A tisztaság körülöttünk hozzásegít az egészség megőrzéséhez.
- A rövidebbet húzza. - Ráfázott, rosszul járt.
- Beletörik a bicskájá. - Valami nehéz dolgot nem sikerült megtennie.
- Bámul, mint borjú az újkapura. - Néz és nem érti.
- Cseberből vederbe. - Egyik rosszból a másik rosszba került.
- Betelt a pohár. - Elege lett valamiből.
- Ha ló nincs, jó a szamár is. - Ha nincs, amit szeretett volna, beéri kevesebbrel is.

18. Memóriafejlesztés

Memóriafejlesztésre találhatunk itt másik játékokat is (memory, mi változott?), de azok a vizuális percepciót, vizuális memóriát fejlesztik. Itt a verbális (hallott) szavak megjegyzését célozzuk meg. Erre is van játék a szólánc több formájában, több nehézségi fokon. Ez egy másik lehetőség. Lássuk:

Hogy játszhatjuk?

Elmondunk több szót (4-5 db-t, ha ennyi megy, akkor lehet többel is próbálkozni), majd várunk kicsit és mondja vissza a gyermek. Fontos, hogy kezdetben különböző főfogalmi kategóriákból legyenek a szavak! pl. kutya, tulipán, autó, gitár. A későbbiekben, mikor már nagyon ügyes - nehezítésképpen megpróbálhatjuk azonos kategórián belüli szavakat is hozzátenni.

19. Tagadás-helyeslés

Ugye egyetértettünk már abban, hogy bizony, szerettünk gyerekkorunkban ellenkezni, csak azért is az ellenkezőjét mondani/csinálni, mint amit a felnőttek kértek. Adjuk meg gyermekünknek is ezt az élményt. Határ a csillagos ég ☺

Hogy játszhatjuk?

Elmondok egy állítást, majd arra helyeslően/tagadóan kell reflektálnia a gyereknek

- pl.: én: Szép ma az idő. Gyerek: Egyetértetek, mert nem esik az eső
- pl. : én: Esik ma az eső. Gyerek: Nem, ma nem esik az eső, ma szép az idő.

20. Munkamemória - abc, számok körében

Hogy még egy kicsit megdolgoztassuk a memóriánkat, célozzuk meg a munkamemóriát. Miért fontos ez? Mert a munkamemória jó működése biztosítja a kognitív folyamatok hibátlan működését.

Hogy játszhatjuk?

1. Elmondjuk a gyermeknek, hogy pl. 1 és 3 között mondok számokat, de egyet kifelejték. 1 - 2; 1 - 3; 2 - 3; 3 - 1; 3 - 2; Melyik hiányzik?

Itt még nem nagy a variációs lehetőség, de amíg nem tudja azonnal, ne menjünk tovább. Fontos, hogy mindig sikerélménnyel zárjunk!

Ezután fokozatosan lehet 4-es, 5-ös, számkörben játszani.

2. Ugyanez nehezítve - koppintson annyit, amelyik szám kimaradt
3. ABC betűit is felhasználhatjuk pl. „A és D között mondok betűket”

21. Mi változott?

Nagy jelentőséggel bír az iskolában a vizuális percepció/észlelés, és a vizuális memória megfelelő működése, hiszen így lesznek képesek a gyerekek a betűket, számokat megtanulni, megkülönböztetni egymástól. De hogyan is tudjuk a játékot a tanulás hasznára fordítani?

Hogy játszhatjuk?

Többféle nehézséggel lehet ezt a játékot is játszani. Lehet kevés darabszámmal, a gyermek számára ismert tárgyakat letakarva kezdeni, majd növelni a darab számot és ismeretlen tárgyat is odacsempészni. Lehet a megtekintést is hosszabb idővel kezdeni, majd csökkenteni azt. A fontos, hogy sikerélménye legyen a gyermeknek!

1. A gyerek számára ismert tárgyakat mutatunk, majd, ha jól megnézte, letakarjuk azokat. A gyermek elfordul/becsukja a szemét, mi pedig változtatunk valamit a mutatott tárgyakon. Kezdetben 3 tárgyat mutatunk és 1-t elveszünk. A gyermeknek pedig meg kell mondania, melyik tárgy hiányzik.
2. Ugyanígy kezdjük, de nem elveszünk, hanem hozzáteszünk valamit. Könnyebb, ha valami egészen más dolgot - pl. labda, baba, autó mellé egy fakanalat -, nehezebb, ha hasonló tárggyal bővítjük.
3. Ha már jól megy az előző, akkor nem elveszünk valamit, vagy hozzáteszünk, hanem helyet cserélnek a tárgyak. Itt is lehet kevesebb, majd egyre több darabbal játszani.
4. Legnehezebb pedig, ha több minden történik a tárgyakkal - pl. helyet is cserél 2 vagy akár több is, és még el is veszünk/hozzá is teszünk valamit.
5. A játéknak egy variációja/nehezítése lehet, ha a tárgyakat nem szabályos sorokba, hanem össze-vissza tesszük az asztalra
6. A játék másik, nehezebb formája, ha hasonló tárgyakat teszünk az asztalra és azokkal játszunk. Például csak építőkockákat, vagy csak plüssfigurákat használunk. Persze minden darabnak különbözőnek kell lennie.

22. Mit hallottál?

Nem is gondolunk bele, hogy a hétköznapiakban hányféle zajjal találkozunk, hányféle zajt észlelünk és dolgozunk fel. Hogy ezeknek még fejlesztő hatása is lehet - az meg végképp nem jut az eszünkbe. Pedig ha azt szeretnénk, hogy a gyermekünk a beszédtanuláshoz/olvasáshoz/íráshoz szükséges beszédészlelési/fonémahallási képességekkel rendelkezzen, először az auditív/hallási észlelését kell fejlesztenünk. Ezt nagyon könnyen megtehetjük, egyszerűen csak zajonganunk kell. Kezdetben határozott, karakteres zajokat keltsünk, majd lehet csak finom, árnyalatnyi különbségnek lennie.

Hogy játszhatjuk?

1. Ismertessük meg a gyermeket különböző zajokkal. pl. kávédaráló, WC lehúzás, tüsszentés, köhögés, nevetés, vízfolyás, zacskózörgés, kulcszörgés, porszívó stb. stb. Nevezzük meg ezeket.
2. Csukja be a gyermek a szemét és keltsünk egy - a számára már ismert - zajt. Meg kell mondania, hogy mit hallott.

3. Egymás után több zajt mutassunk, a gyermeknek meg kell jegyeznie, és a végén felsorolnia, hogy miket hallott. Kevesebb elemszámmal kezdjük, ami növelhető.
4. Meg kell figyelnie és megjegyeznie több hangot, majd ezeket megismételjük, de valamit kihagyunk belőle (WC lehúzás, tüsszentés, kávédaráló, porszívó ; WC lehúzás, kávédaráló, porszívó) Meg kell mondania, hogy melyiket hagytuk ki.
5. Úgy játszunk, mint az előzőt, de nem kihagyunk belőle valamit, hanem hozzáteszünk.
6. Nehezebb, ha pl. bekapcsoljuk a TV-t, és annak hangja közben keltjük a neki szánt zajt (hiszen az osztályteremben is zszissegnek a gyerekek, csiripelnek kint madarak, járnak az autók és onnan kell kiszűrnie a tanító hangját, mondanivalóját)

23. Hol hallottad?

Merre is forduljak? Honnan jött a hang? Ki szólt hozzám? Fontos kérdések, de ehhez is tudunk játékot.

Hogy játszhatjuk?

1. Csukja be a gyermek a szemét, keltsünk valami zajt, és neki meg kell mondania, hogy honnan jött a hang.
2. Ha nehezíteni szeretnénk, akkor szintén bekapcsolhatunk valami másik zajforrást, és onnan kell kiszűrnie.
3. Még nehezebb, ha egyre halkabban mutatjuk a felismerni szánt hangot.

24. Beszélgessünk az ujjainkkal!

Nagyon sok nevetésre adhat okot ez a játék, hiszen közben nem beszélünk, még „elmondunk” szavakat.

Hogy játszhatjuk?

Körberajzoljuk a tenyerünket, majd benevezzük a papíron az ujjainkat különböző betűkkel.

pl. hüvelyk „a”, mutató „m”, középső „ny” gyűrűs „l” kicsi „p” és az alma, majd az anya és az apa szót kell „elmondani” az ujjaink emelgetésével.

alma: hüvelyk - gyűrűs - mutató - hüvelyk

Lehet folyamatosan cserélni a betűket.

Nagyobbak használhatják mind a 2 kezüket különböző betűkre.

25. Hová bújt?

Nagyon jól ismerjük, mi felnőttek ezt a játékot, de vajon a gyerekeink is játszották már? Tudják, hogy a jéghideg után milyen fokozatokon áthaladva válik tűzforróvá? Azon kívül, hogy a szókincset, a tájékozódási képességet is fejleszti.

Hogy játszhatjuk?

1. Eldugunk valamit a lakásban, a gyermeknek meg kell keresnie és csak a hideg-meleg, langyos - és ezek árnyalatait - szavakat használjuk.
2. Szintén eldugunk valamit, de most instrukciókat mondunk. haladj a hűtőig egyenesen, majd ott fordulj jobbra, lépjél 3-t előre (meg is viccelhetjük, hogy onnan meg 5-t hátra)
3. Nagyobbaknak térképet rajzolhatunk a kincs megkereséséhez.
4. Cserélhetünk is, és nekünk kell megkeresni az eldugott tárgyat.

26. Mátyás király azt mondta

Nagyon komolyan igénybe veszi a figyelmünket, főleg, ha gyorsan dolgozunk.

Hogy játszhatjuk?

Megbeszéljük, hogy feladatokat fogunk mondani, amiket csak akkor szabad végrehajtani, ha elé tesszük azt is, hogy „Mátyás király azt mondta”

pl. „Emeld fel a karodat!” nem szabad

„Mátyás király azt mondta, emeld fel a karodat!” - fel kell emelni.

27. Célba dobás

Nagyon sok mindennel lehet célba dobni, de amellet, hogy ez a legártalmatlanabb, ez a leghasznosabb is.

Hogy játszhatjuk?

1. Poharakat benevezünk egy-egy betűvel. Ha van - műanyagpohár, akkor az a legjobb. Ping-pong labdával/papírgalacsinnal célba dobunk. Amelyik pohárba beletalálunk, azzal a betűvel mondunk egy szót. Addig tart a játék, amíg ki nem fogyunk a szavakból Persze lehet betűt cserélni, ha még van kedvünk játszani. Tökéletesen megfelel a célnak az is, ha papírra kört rajzolunk és abba írjuk bele a betűt, abba dobunk célba.
2. Ha van több poharunk/körünk - összeadásokat, matematikai műveleteket is bele lehet írni, és azt kell megoldani, amelyikbe beletalálunk.

28. Ki vagyok? - újságokból képek

Nem is gondolnánk, milyen nehéz a gyerekeknek jó kérdéseket feltenni. Ezt is meg kell tanulniuk. Többek között ebben segít ez a játék.

Hogy játszhatjuk?

Nincs szükség semmi extra dologra, elég egy újság, egy szórólap, egy hipermarket heti akciós újságja. Ezekben is vannak értékes képek - gyümölcsök, háztartási cikkek, ruhaneműk, stb. Az egyik játékos feltesz a másik homlokára (szalaggal felkötö) egy képet. Aki megkapta a képet, kérdéseket tesz fel, és a válaszok alapján próbálja kitalálni, hogy ki is ő valójában.

Hasonló a barkochbához, de nagyon sok lehetőség rejlik benne a tanítási órákon is.

29. Puzzle

2 darabos, 3 darabos, 5 - 10, vagy még több? A lehetőség szintén határtalan. Nem kell pénzt kiadni, hiszen bármelyik már nem használatos újságból klassz játékot készíthetünk egy kis nyírással.

Hogy játszhatjuk?

A gyermek korának megfelelő méretre, formára, darab számra vágunk fel egy lapot. Kisebbeknek - ha van 2 egyforma kép (akár 2 újságból) az egyiket meghagyjuk egészbe, a másikat vágjuk szét és segítségképpen ráteheti az egész képre a darabokat.

Később próbálja meg segítség nélkül újra kirakni

30. Párkereső

Egy biztos, már egy 2-3 tagú családban is számtalan zokni fordul elő. Nem véletlen, hogy a kicsi gyerekek előszeretettel pakolják ki a fiókokat. Fordítsuk javunkra!

Hogy játszhatjuk?

A zoknik egyik párját kitesszük középre, a másikat egyesével adjuk a gyermeknek, ő pedig keresse meg a párját, az ugyanolyat. Kicsiknél kevesebb elemszámmal, nagyobbaknál többel játszhatunk.

31. Kisebb-nagyobb

Ne tegyük még el a zoknikat!

Hogy játszhatjuk?

Apa vagy egy nagy testvér - de természetesen anyáé is jó - nagyobb méretű zokniját és egy picit mutatunk. El kell döntenie, ki kell választania, melyik a kisebb/nagyobb.

32. Mutasd, amit én mutatok, és mondjad is!

Ez a játék a memórián kívül a figyelmet, megfigyelőképességet is fejleszti

Hogy játszhatjuk?

Kialakítunk egy mozdulatsort, azt megmutatjuk/mondjuk és azt ismétljük pl:

mutatóujjam az orromra,

középső ujjam a számra,

gyűrűs ujjam a fülemre és így tovább.

Nehezítésnek az oldalt is meghatározhatjuk. Egyre gyorsabban végezzük és amikor már jól megy, megváltoztatjuk a sorrendet.

33. Mondókák

Nem maradhat el pár mondóka sem.

Hogy játszhatjuk?

Ültessük a gyermeket az ölkébe, és közösen mutassuk a mondókákat.

- Bice-bóca kabóca,
ég a lámpa kanóca,
de be hozzánk ne gyere,
mert a szomszéd egere
itt lapul az ágy alatt:
elkapja a lábadat!
- Hétfőn hentereg,
Kedden kecmereg,
Szerdán szendereg,
Csütörtökön csak csücsül,
Pénteken párnára dül,
Szombaton szundít szorgosan,
Vasárnap horkol hangosan.
- Egér, egér, kiséger,
van-e fogad hófehér?
Adjál nekem vasfogat,
adok neked csontfogat!

- Mese, mese mátká,
pillangós madárka,
ingó-bingó rózsa,
te vagy a fogócska.
- Hátamon a zsákom,
zsákomban a mákom,
Kilyukadt a zsákom,
kihullott a mákom.
Aki szánja károm,
szedje fel a mákom!
- Esik az eső, csöpörög,
Paprikajancsi nyöszörög.
Hát az öreg mit csinál?
Hasra fekszik, úgy pipál.
- Poros úton kocsi zörög,
a kereke gyorsan pörög.
Sári néni vezeti,
aki látja, neveti.
- Ekeke-pekete
Cukote-pé
Ábel-bábel dominé
csiszi á
csiszi bé
csiszi-csuszi pompodé.
- Apa-cuka fundaluka,
Funda kávé, kamanduka,
Abcug, funkaluk,
Funda kávé kamanduk. <http://www.kollina.hu/versekframes1.html>

34. Amőba

Nem tagadhatom, hogy gyerekkoromban ez volt az egyik fő kedvenc, amit bármikor elő lehetett venni, és garantált volt a szórakozás.

Hogy játszhatjuk?

Nincs másra szükség csak két papírra és ceruzákra. A képen látható módon beszámozzuk a sorokat, illetve betűkkel benevezzük az oszlopokat. A játék kezdetén a játékosok megbeszélik egymással, kinek a jele az „X”, és kié a „O” A papírra mindenki csak a saját jelét rajzolhatja.

A játék célja, hogy a játékos a saját jeléből ötöt helyezzen egymás mellé bármilyen irányban (vízszintesen, függőlegesen, vagy átlósan) illetve, hogy ebben megakadályozza az ellenfelét. Az a játékos nyer, akinek sikerül öt jelet egymás mellé tennie.

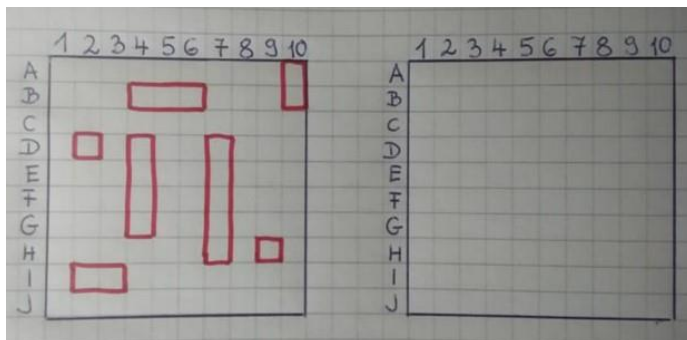

35. Torpedó

Nálam teljesen egy szinten van az Amőbával. Szerintem nagyon kevesen vannak, akik nem ismerik, maximum régen játszottak vele. Hát, most akkor újra harcra fel!

Hogy játszhatjuk?

Nincs másra szükség csak két négyrácson papírra és ceruzákra. A képnek megfelelően nevezzük be/számozzuk meg az oszlopokat/sorokat. Megbeszélés kérdése, hogy a sor vagy az oszlop-e a szám/betű. A lényeg, hogy egyformán legyen mind a két játékosnál. A játékosok megbeszélik milyen méretű hajókat, és hányat helyeznek el a papíron. Az egyik a saját tippjeit jelöli a játékos, a másikon a saját hajói vannak, és az ellenfél tippjeit jelöli. Az a játékos nyer, aki előbb „elsüllyeszti” az ellenfél hajóit. Például:

36. Bumm

Általában ismerik a gyerekek a Tik-tak bumm játékot, sok kolléga szívesen használja, mert mindig nevetés a vége. Ez egy csengő nélküli változat, de ugyanúgy nevetésre sarkallhat, ha nem figyelünk eléggé.

Hogy játszhatjuk?

1. Megbeszéljük hogy elkezdünk számolni és azt is megbeszéljük, hogy hánytól hányig számolunk. pl. 20-ig, 50-ig, 100-ig, vagy 30-tól 60-ig stb.

Valamelyik szám/számok helyett fogunk „bumm”-ot mondani. Ezt közösen döntjük el. Lehet a páros vagy páratlan számok helyett, lehet az 5-re végződő számok helyett, a 3-mal osztható számok helyett.....Elkezdünk számolni felváltva úgy, hogy mindenki csak egy számot mond. Aki eltéveszti, „zálogot” ad, amit a játék végén válthat ki.

2. Másik variáció lehet, hogy az ABC-t mondjuk sorba és pl. a magánhangzók vagy a kétjegyű mássalhangzók helyett mondjuk a „bumm” szót.

37. Mesélj

A gyermeki fantázia csodálatos. Próbáljuk meg minél tovább ébren tartani, fejleszteni. Ezzel a tevékenységgel is segíthetjük minél színesebbé tenni.

Hogy játszhatjuk?

Mutatunk egy képet, - ami lehetőleg valami eseményt ábrázol (játsszótér, strand, iskola) és megkérjük a gyereket, hogy minél több szót soroljon fel, ami eszébe jut a képről, majd mondjon róla egy mesét. Kezdetben természetesen segítsünk igazi mesévé varázsolni. „Hol volt, hol nem volt....”

38. Mini mindfulness

Az otthon maradás sokunkból válthat ki feszültséget. Rosszul viselhetjük a bezártságot, az üres napokat, a tehetetlenségünket, vagy épp a saját terünk hiányát. Egész nap összezárva folyton izgó-mozgó gyerekeinkkel, vagy épp csak saját magunkkal szintén komoly megterhelést tud jelenteni. Néha olyan jó lenne egy kicsit megnyugodni, valóban ellazulni, és erre valamiképpen a gyerekeinket is rávenni. Elrugaszkodott meditációs gyakorlat helyett olyan játékokat kerestünk, amik megoldást nyújthatnak a közös relax megvalósításához.

39. Az állandó „csinálás” örületében

Felgyorsult világban élünk, nemcsak a technikai fejlődést, hanem az életmódunkat tekintve is. Egyre több mindent várnak el tőlük, egyre rövidebb idő alatt. Megváltoztak a társadalmi struktúrák, miközben a követelmények csak bővültek. Ahhoz, hogy minden elvárásnak megfeleljünk – tanulmányi eredmények és végzettségek, munkatapasztalat és eredményesség, komoly párkapcsolat, korai családalapítás, sikeres gyereknevelés, háztartásvezetés, fittség – nincs vesztegetni való időnk. Igyekszünk mindent egyszerre, párhuzamosan csinálni. Ennek eredménye a feszült versenyfutás. Megtanultuk, hogy csak az állandó „csinálás” vezet sikerhez, és a gyerekeink is ebbe szocializálódnak. Az iskola, de már a bölcsőde mellett is úszásra, focira, festésre, zeneórára járnak, hogy el ne maradjanak már az elején.

A koronavírus okozta járvány miatt most mégis haza lettünk küldve, össze lettünk zárva. Feszültek vagyunk, mert ki lettünk zökkenve a megszokottból, mert nem tudjuk, mi lesz holnap, és hogy most mit kezdjünk magunkkal és a gyerekeinkkel. Mind mi, mind a gyerekeink ahhoz szoktak, hogy állandóan pörgés van, és most nem tudják, mibe fordítsák az energiájukat. És legyünk őszinték: mi sem.

40. Lelassulni, vajon minek?

Egy kicsit visszafogni az iramot, ellazulni és megtanulni nyugton maradni fontos lehet számunkra. Pozitívan hathat az életminőségünkre, építheti a jellemünket és a gyerekeinkét is. Segíthet önmagunk mélyebb megismerésében és a környezetünkkel való kapcsolat megerősítésében. Megtaníthatja nekünk, hogy milyen eszközök állnak rendelkezésünkre, hogy megszabaduljunk félelmeinktől, aggodalmainktól, és hogy megfelelő megoldást találjunk aktuális szükségleteink kielégítésére. Pozitív hatással lehet az önszabályozás fejlődésére, megtanítja, miképpen összpontosítsuk az energiáinkat, engedjünk el dolgokat és kommunikáljuk vágyainkat.

A karantén remek lehetőség lehet eszközök megismerésére és begyakorlására, amelyek segítenek nemcsak a gyerekeinknek, de nekünk is kicsit lelassulni, visszatérni és kapcsolódni önmagunkhoz és a környezetünkhöz. Hogy a kiszámíthatatlan jövő miatt inkább a mostra fókuszáljunk. Komolyabb meditáció és relaxációs gyakorlatok helyett összegyűjtöttünk 3 egyszerű mindful játékot, melyek könnyed ráhangolódásként szolgálhatnak, és élvezhetők lehetnek mind a gyerekek, mind a szülők számára.

5-4-3-2-1... érzékelem!

Egyszerű játék, ami visszarepít minket a jelenbe az érzékszerveinken keresztül. Megoldást jelenthet, amikor a gyerekeink túl vannak pörögve, aggódnak, vagy frusztráltak látjuk őket. A nyugalom megteremtése mellett élesíti a gyerekek érzékelését és koncentrációképességüket. A játék persze nemcsak a gyerekeknek, hanem nekünk is segíthet, amikor gondolataink nagyon a járvány vagy a jövőnk körül kezdenek el forogni. Visszahoz a pillanatba, megnyugtat, inspirál és építi a gyerekeinkkel való kapcsolatunkat is.

A játék az 5 érzékszervünkre és az aktuális pillanatra fókuszál. Először meg kell említenünk **5 dolgot, amit látunk**, és ami jelent számunkra valamit. Ez lehet egy fénykép, egy étel, egy növény, egy személy, egy szín – akármi, ami éppen felkelti a figyelmünket, amiről esetleg eszünkbe jut valami. A látottak után jöhet **4 dolog, amit hallunk**. Lehet a kutyánk szuszogása, a madárcsicsergés, a mosogatógép hangja, a szomszédék dübörgése, vagy a fürdőszobai csap csöpögése. Valami, ami éppen feltűnik, ha kellően figyelünk. A hangok után mondjunk **3 dolgot, amit érzünk** a bőrünkkel! A zoknink puhaságát, a radiátorból szálló meleg levegőt, ahogy a hajunk csiklandozza a nyakunkat, vagy a kanapé érdes anyagát, ahogy hozzánk ér. A tapintás után jöhet az orr. Mondjunk **2 dolgot, amit szimatolunk!** Esetleg a frissen mosott ruhák **illatát**, az odaégetett pirítóst, a frissen nyírt fűvet a kertből, az eső illatát, vagy épp a csatornából áradó szúrós szagot. Legvégül pedig **1 dolgot, amit ízelelünk**. A nemrég megivott kávé utóízét, a reggeli müzlit, ami még mindig a fogak között van, vagy épp a tegnapi esti fogmosás okozta fogkrém utóízét. Nem kell, hogy kellemes legyen, amit érzékelünk, de nem is kell, hogy minősítsük, csak egyszerűen figyeljünk fel rá.

